

DOHLAD NAD FINANČNÝM TRHOM

3 DOHLAD NAD FINANČNÝM TRHOM

Útvar dohľadu nad finančným trhom vo svojej pôsobnosti vykonáva regulačnú, povolovaciu, dohľadaciu, analytickú a medzinárodnú činnosť⁴. Pri výkone regulačnej činnosti pripravuje najmä návrhy všeobecne záväzných právnych predpisov NBS v oblasti finančného trhu, návrhy na ustanovenie pravidiel obozretného podnikania, pravidiel bezpečnej prevádzky a ďalších požiadaviek na podnikanie dohliadaných subjektov.

V rámci povolovacej činnosti a vedení prvostupňových konaní pred NBS, na základe ktorých rozhoduje o právach a povinnostiach dohliadaných subjektov alebo iných osôb v rôznych oblastiach regulácie, udeľuje povolenia, licencie, súhlasy a predchádzajúce súhlasy, ukladá pokuty a opatrenia na nápravu a iné sankcie, vydáva iné rozhodnutia a stanoviská podľa zákona o dohľade nad finančným trhom⁵ a osobitných zákonov a dohľada na plnenie svojich rozhodnutí vrátane dodržiavania podmienok určených v týchto rozhodnutiach. Zasiela, resp. prijíma oznámenia o zámeroch subjektov v rôznych oblastiach finančného trhu poskytovať svoje služby na území SR, resp. členských štátov európskeho hospodárskeho priestoru buď prostredníctvom pobočky, alebo bez založenia pobočky, na základe práva slobodného poskytovania služieb. Okrem toho vedie registre dohliadaných subjektov a register veriteľov poskytujúcich spotrebiteľské úvery podľa zákona o spotrebiteľských úveroch⁶.

Pri výkone dohľadu nad dohliadanými subjektmi prostredníctvom dohľadu na diaľku a dohľadu na mieste zisťuje dôležité skutočnosti o dohliadaných subjektoch a ich činnosti, najmä nedostatky v činnosti dohliadaných subjektov, príčiny zistených nedostatkov, dôsledky zistených nedostatkov a osoby zodpovedné za zistené nedostatky.

3.1 REGULÁCIA FINANČNÉHO TRHU SR

Významná časť regulačnej činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS v roku 2011 spočívala v spolupráci pri príprave zákona č. 520/2011 Z. z. z 30. novembra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o cenných papieroch⁷, ako aj

prípravou súvisiacich podzákonných predpisov. Zámerom uvedeného zákona bolo implementovať európske smernice 2010/73⁸, Omnibus I⁹ ako aj CRD III¹⁰. Cieľom úprav vyplývajúcich zo smernice Omnibus I bolo prispôbiť slovenskú legislatívu potrebám novej európskej architektúry dohľadu, v rámci ktorej sa vyžaduje úzka spolupráca jednotlivých národných orgánov dohľadu s novovzniknutými európskymi orgánmi dohľadu, pričom prostredníctvom zmien jednotlivých právnych predpisov by sa malo zaistiť, aby neexistovali prekážky týkajúce sa plnenia povinnosti vymieňať si informácie. Európske orgány dohľadu by mali okrem iného napomáhať riešeniu konfliktov medzi národnými orgánmi dohľadu a viesť európske registre a databázy. Ďalším cieľom bolo zlepšiť fungovanie vnútorného trhu prostredníctvom zaistenia vysokej, účinnej a konzistentnej úrovne regulácie obozretnosti podnikania a dohľadu, ochrana investorov a tým aj podnikov a spotrebiteľov, ochrana integrity, účinnosti a riadneho fungovania finančných trhov, udržiavanie stability a udržateľnosti finančného systému, zachovanie reálnej ekonomiky, ochrana verejných financií a posilnenie medzinárodnej koordinácie dohľadu.

V oblasti bankovníctva boli cieľom úprav implementujúcich smernicu CRD III najmä zmeny týkajúce sa kapitálových požiadaviek na obchodnú knihu, resekuritizácie a preverovania politik odmeňovania orgánmi dohľadu.

Z oblasti poskytovania platobných služieb spolupracoval útvar dohľadu nad finančným trhom NBS najmä na príprave návrhu zákona č. 394/2011 Z. z. z 19. októbra 2011, ktorým sa mení a dopĺňa zákon o platobných službách¹¹. Zámerom novej právnej úpravy bola modernizácia ustanovení s osobitným zreteľom na režim obozretného podnikania inštitúcií elektronických peňazí, pričom sa zabezpečil súlad s režimom pre platobné inštitúcie v zmysle smernice o platobných službách. Cieľom tejto právnej úpravy bolo predovšetkým umožniť aplikáciu nových, inovatívnych a bezpečných služieb elektronického peňažníctva a zabezpečiť vytvorenie jasného právneho rámca na posilnenie jednotného trhu s elektronickými platbami. Reagovalo sa taktiež

4 Podrobná Správa o činnosti útvaru dohľadu nad finančným trhom NBS za rok 2011 je na <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/analyzy-spravy-a-publikacie-v-oblasti-financneho-trhu/sprava-o-cinnosti-dohladu-nad-financnym-trhom>

5 Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

6 Zákon č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 394/2011 Z. z.

7 Zákon č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách (zákon o cenných papieroch) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

8 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/73/EÚ z 24. novembra 2010, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2003/71/ES o prospekte, ktorý sa zverejňuje pri verejnej ponuke cenných papierov alebo ich prijatí na obchodovanie, a 2004/109/ES o harmonizácii požiadaviek na transparentnosť v súvislosti s informáciami o emitentoch, ktorých cenné papiere sú prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu.

9 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/78/EÚ, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice Európskej únie v súvislosti s právomocami Európskeho orgánu dohľadu (Európskeho orgánu pre bankovníctvo), Európskeho orgánu dohľadu (Európskeho orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poisťenie zamestnancov) a Európskeho orgánu dohľadu (Európskeho orgánu pre cenné papiere a trhy).

10 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/76/EÚ zo 14. decembra 2010, ktorou sa menia a dopĺňajú smernice 2006/48/ES a 2006/49/ES.

11 Zákon č. 492/2009 Z. z. o platobných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

na vznik nových kategórií predplatených platobných nástrojov v kontexte rýchlych zmien obchodného prostredia, spojených s informačným a technologickým vývojom, s cieľom otvorenia trhu pre vydávanie elektronických peňazí prostredníctvom inštitúcií elektronických peňazí riadených na základe osobitného režimu obozretnosti.

V roku 2011 nedošlo v oblasti poisťovníctva k výrazným legislatívnym zmenám. V nadväznosti na schválenú európsku smernicu Solventnosť II¹² sa však počas roka pripravoval nový zákon o poisťovníctve, ktorým sa smernica bude implementovať do slovenskej legislatívy.

V oblasti finančného sprostredkovania a finančného poradenstva bol rok 2011 prvým rokom, keď sa aplikoval do praxe v plnom rozsahu (s výnimkou odbornej spôsobilosti) zákon o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve¹³. V tejto súvislosti bolo potrebné v priebehu celého roka metodicky usmerňovať finančných sprostredkovateľov a finančných poradcov. Prostredníctvom webovej stránky NBS¹⁴ bol zverejnený výklad ku všetkým kľúčovým ustanoveniam zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. Počas roka 2011 uplynula lehota na zosúladienie sa so stredným stupňom odbornej spôsobilosti a tiež lehota na splnenie požiadaviek na vyšší stupeň odbornej spôsobilosti. Odbornú skúšku na príslušné stupne odbornej spôsobilosti úspešne vykonal takmer 20 000 osôb. Preskúšanie finančných poradcov, ktoré organizuje priamo NBS, sa uskutočnilo formou odborných skúšok s certifikátom začiatkom októbra a začiatkom decembra.

V oblasti dôchodkového sporenia tvorila podstatnú časť regulačnej a metodickej činnosti útvary dohľadu nad finančným trhom spolupráca na príprave návrhu novely zákona o starobnom dôchodkovom sporení¹⁵ (zákonom č. 334/2011 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. novembra 2011). Hlavné zmeny v regulácii starobného dôchodkového sporenia sa týkali štruktúry a výšky odplát, vytvorenia nového dôchodkového fondu, rozšírenia investičných možností pre existujúce dôchodkové fondy vrátane extenzívnych požiadaviek na systém riadenia rizík vo všetkých dôchodkových fondoch, ako aj zmien v prístupe ku tzv. „garanciám“. Základné ustanovenia novely upravujúce na-

príklad investovanie majetku v dôchodkových fondoch však nadobudnú účinnosť až 1. apríla 2012. Okrem vyššie zmienených činností sa, v nadväznosti na prijatú novelizáciu zákona o starobnom dôchodkovom sporení, začali v roku 2011 aj práce na príprave súvisiacich vykonávacích predpisov, a to opatrení pre oblasť riadenia rizík, určovania hodnoty majetku v dôchodkových fondoch a výkazníctva dôchodkových správcovských spoločností.

Za najvýznamnejšiu regulačnú zmenu v oblasti dohľadu nad trhom cenných papierov v roku 2011 možno považovať prijatie nového, rekodifikovaného zákona o kolektívnom investovaní¹⁶ a prípravu vykonávacích predpisov k danému zákonu. Keďže rekodifikovaný zákon o kolektívnom investovaní predstavuje v mnohých oblastiach regulácie zavedenie úplne novej právnej úpravy, útvary dohľadu nad finančným trhom v rámci metodickej činnosti v oblasti kolektívneho investovania od účinnosti uvedeného zákona zodpovedal množstvo žiadostí dohliadaných subjektov o stanovisko k vybraným problémom nového zákona. Keďže zákon o kolektívnom investovaní zveril NBS v tejto oblasti pomerne rozsiahle právomoci, bolo k danému zákonu v roku 2011 vydaných viacero vykonávacích predpisov. Za najvýznamnejšie z nich možno považovať opatrenie o rizikách a systéme riadenia rizík¹⁷, ktorým sa prvýkrát v oblasti kolektívneho investovania na Slovensku ustanovili podrobné pravidlá určujúce základné povinnosti správcovských spoločností pri riadení rizík. Toto opatrenie vedie k precizovaniu povinností pri riadení rizík, čím zvyšuje ochranu podielnikov v podielových fondoch. Útvary dohľadu nad finančným trhom pripravil aj opatrenie o kritériách, limitoch a obmedzeniach, ktoré musí spĺňať fond krátkodobého peňažného trhu a fond peňažného trhu¹⁸. Po prvýkrát sa tak na tomto trhu implementovalo usmernenie Európskeho orgánu dohľadu pre cenné papiere a trhy. V rámci metodickej činnosti útvary dohľadu nad finančným trhom tiež zverejnil¹⁹ dokument, ktorého cieľom je napomôcť subjektom pri notifikáciách cezhraničného predaja cenných papierov zahraničných UCITS fondov na území SR²⁰. Zároveň sa začalo pripravovať metodické usmernenie – manuál k dokumentu kľúčových informácií pre investorov (KIID), ktorý podľa nového zákona o kolektívnom investovaní nahradí doteraz používaný zjednodušený predajný prospekt.

12 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/138/ES z 25. novembra 2009 o začatí a vykonávaní poistenia a zaistenia.

13 Zákon č. 186/2009 Z. z. o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

14 <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad-nad-financnym-sprostredkovanim-a-financnym-poradenstvom>

15 Zákon č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

16 Zákon č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní.

17 Opatrenie Národnej banky Slovenska z 27. septembra 2011 č. 11/2011 o rizikách a systéme riadenia rizík, meraní rizík a výpočte celkového rizika a rizika protistrany.

18 Opatrenie Národnej banky Slovenska z 13. septembra 2011 č. 10/2011 o kritériách, limitoch a obmedzeniach, ktoré musí spĺňať fond krátkodobého peňažného trhu a fond peňažného trhu.

19 <http://www.nbs.sk/sk/dohlad-nad-financnym-trhom/dohlad-nad-trhom-cennych-papierov/kolektivne-investovanie/notifikacie>

20 Informácie týkajúce sa zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov, ktoré sa vzťahujú na distribúciu cenných papierov európskych fondov na území Slovenskej republiky, zverejnené v súlade s § 145 zákona č. 203/2011 Z. z. o kolektívnom investovaní (podľa článku 91 ods. 3 smernice 2009/65/ES).

3.2 OBLASŤ BANKOVNÍCTVA, POSKYTOVANIA PLATOBNÝCH SLUŽIEB A DEVÍZOVÁ OBLASŤ

POVOĽOVACIA ČINNOSŤ A KONANIA PRED NBS

V roku 2011 bolo v *oblasti bankovníctva* vydaných 87 povoľovacích administratívnych rozhodnutí. Najpočetnejšia časť konaní (54 rozhodnutí) spočívala v udelení predchádzajúcich súhlasov na zmenu členov predstavenstva, dozornej rady, vedúcich zamestnancov a prokuristov. Z najdôležitejších vydaných rozhodnutí možno spomenúť:

- udelenie predchádzajúceho súhlasu z februára 2011 spoločnosti PENTA INVESTMENTS LIMITED, Limassol, Cypruská republika na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na spoločnosti Dexia banka Slovensko a. s.²¹, Žilina vo výške 88,7 %, čím sa banka stala jej dcérskou spoločnosťou a
- udelenie predchádzajúceho súhlasu z decembra 2011 spoločnosti Sberbank of Russia, Moskva, Ruská federácia, na nadobudnutie kvalifikovanej účasti na VOLKSBANK Slovensko, a. s. pre získanie nepriameho podielu na uvedenej banke. Sberbank of Russia nadobudla taktiež 100 %-ný podiel na základnom imaní rakúskej Volksbank International AG, ktorá vlastnila 93,38 % podiel na základnom imaní VOLKSBANK Slovensko, a. s.

V roku 2011 začali vykonávať bankové činnosti na území SR tri pobočky zahraničných bánk, a to: BKS Bank AG, pobočka zahraničnej banky, Komerční banka, a. s., pobočka zahraničnej banky a AKCENTA, spořitelní a úvěrní družstvo, pobočka Košice.

NBS zaevidovala 17 úverových inštitúcií, ktoré oznámili svoj zámer poskytovať cezhraničné bankové činnosti na území Slovenskej republiky.

V roku 2011 boli v *oblasti poskytovania platobných služieb* vydané štyri povolenia na poskytovanie platobných služieb spoločnostiam Diners Club CS, s. r. o., Home Credit Slovakia, a. s., EXPRESS SERVICE, s. r. o. a CETELEM SLOVENSKO, a. s.

NBS zaslala oznámenie o zámere platobnej inštitúcie Diners Club CS, s. r. o. poskytovať platobné služby v inom členskom štáte, na základe čoho uvedená platobná inštitúcia od apríla 2011 vykonáva svoje služby prostredníctvom svojej pobočky v Českej republike.

V roku 2011 NBS zaevidovala 46 zahraničných platobných inštitúcií, na základe oznámenia svojho zámeru poskytovať platobné služby na území SR bez založenia pobočky a zaregistrovala 12 agentov zahraničných platobných inštitúcií poskytujúcich platobné služby na území SR na cezhraničnej báze.

V *devízovej oblasti* na základe právneho a vecného posúdenia žiadostí a priložených dokladov vydala NBS 21 rozhodnutí o udelení devízových licencií na zmenárenskú činnosť.

K 31. decembru 2011 bolo útvaram dohľadu nad finančným trhom evidovaných 162 aktívnych veriteľov (vrátane bánk a pobočiek zahraničných bánk), zapísaných do registra veriteľov poskytujúcich spotrebiteľské úvery.

V roku 2011 bolo na I. stupni v *oblasti bankovníctva* začaté jedno konanie o uložení pokuty. V rámci vedenia prvostupňových konaní bolo právoplatne ukončené jedno rozhodnutie o uložení pokuty.

V *devízovej oblasti* bolo na I. stupni vedené konanie o uložení pokuty, ktoré bolo právoplatne

Tabuľka 8 Počet prvostupňových konaní za oblasť bankovníctva, poskytovania platobných služieb a devízovú oblasť (povoľovacie a sankčné konania spolu)

	Konania, ktoré prešli z roku 2010 do roku 2011	Konania začaté v roku 2011	Rozhodnutia vydané v roku 2011	Rozhodnutia, ktoré nadobudli právoplatnosť v roku 2011
Oblasť bankovníctva	5	84	89	89
Oblasť poskytovania platobných služieb	3	18	19	19
Devízová oblasť	3	21	23	23
Spolu	11	123	131	131

Zdroj: NBS.

²¹ Od 1. 1. 2012 Prima banka Slovensko a. s.

ukončené na I. stupni a začaté konanie o uložení poriadkovej pokuty. V rámci vedenia prvostupňových konaní bolo v roku 2011 vydané a nadobudlo právoplatnosť aj rozhodnutie o uložení pokuty, v konaní začatom v roku 2010.

Prehľad o počte prvostupňových konaní za oblasť bankovníctva, poskytovania platobných služieb a devízovú oblasť poskytuje tabuľka 8, pričom prehľad zahŕňa povolovalacie a sankčné konania spolu.

VÝKON DOHĽADU

Výkon dohľadu v bankách a pobočkách zahraničných bánk v roku 2011 vychádzal predovšetkým z ročného plánu dohľadu, ďalej z vyhodnotenia rizikového profilu jednotlivých dohliadaných subjektov, ako aj z dopadu finančnej a hospodárskej krízy na bankový sektor a z toho vyplývajúcich hlavných rizík bankového sektora. Hlavnými prioritami pre rok 2011 bolo sledovanie kreditného a trhového rizika, dostatočnosti kapitálu a likvidity bánk.

Obsahom dohľadu na diaľku bola v roku 2011 pravidelná analytická činnosť finančných ukazovateľov jednotlivých bánk a pobočiek zahraničných bánk bankového sektora a monitorovanie likvidity bánk a vnútroskupinových obchodov. Súčasťou metodologickej stránky dohľadu bola úprava vybraných častí metodiky výkonu dohľadu. Prehľad vykonaných dohľadov na mieste v oblasti bankovníctva je uvedený v tabuľke 9.

V roku 2011 boli útvaram dohľadu nad finančným trhom vypracované pravidelné mesačné hodnotenia na základe výkazov a hlásení bánk a pobočiek zahraničných bánk, polročné analýzy jednotlivých bánk bankového sektora a ročné správy o každej banke obsahujúce podrobné hodnotenie každej banky vrátane hodnotenia primeranosti jej kapitálu. Na účel spoločného hodnotenia rizík a kapitálu bankových skupín

boli vypracované hodnotiace správy o rizikovom profile a kapitáli pre domovské dohľady bánk, ktoré sú dcérskymi spoločnosťami bánk so sídlom v EÚ. V rámci úpravy metodiky výkonu dohľadu bola vypracovaná komplexná metodika pre hodnotenie primeranosti vnútorného kapitálu bánk ako súčasť komplexného ročného hodnotenia bánk v zmysle § 6 ods. 2 zákona o bankách²².

V roku 2011 bolo v bankách a pobočkách zahraničných bánk začatých jedenásť tematicky zameraných dohľadov na mieste, z toho desať dohľadov v bankách a jeden dohľad v pobočke zahraničnej banky. Z týchto dohľadov bolo v roku 2011 sedem aj formálne ukončených. Okrem toho bolo vykonané aj komplexné ročné hodnotenie každej banky a dva procesy posudzovania interných modelov bánk na výpočet kapitálových požiadaviek. Hlavnými témami dohľadov na mieste v bankách boli preverenie kvality systému riadenia rizík, najmä kreditného rizika, rizika likvidity, trhového a operačného rizika a s tým súvisiaca problematika vykazovania kapitálových požiadaviek pre jednotlivé riziká. Okrem hlavných tém boli dohľady zamerané aj na tvorbu opravných položiek, úverové pohľadávky, poskytovanie investičných služieb a prevenciu legalizácie príjmov z trestnej činnosti.

Súčasťou výkonu dohľadu je aj posudzovanie vlastných modelov bánk a ich zmien pre kreditné, trhové alebo operačné riziko na základe žiadosti predloženej bankou o udelenie predchádzajúceho súhlasu na používanie vlastného modelu na výpočet kapitálových požiadaviek pre jednotlivé druhy rizík. Posudzovanie modelov sa v zmysle európskej legislatívy vykonáva za spolupráce dohľadov materskej banky a dcérskych bánk, v prípade že podajú žiadosť spoločne. Dohľady potom dospievajú k spoločnému rozhodnutiu o vhodnosti použitia modelu a podmienkach, za ktorých je možné ho používať. V roku 2011 boli podané štyri žiadosti o udelenie predchádzajú-

Tabuľka 9 Počet vykonaných dohľadov na mieste v oblasti bankovníctva v roku 2011

Subjekt	Komplexný dohľad	Tematický dohľad	Dosledovací dohľad	Dohľady spolu
Banky	-	10	-	10
Pobočky zahraničných bánk	-	1	-	1
Spolu	-	11	-	11

Zdroj: NBS.

22 Zákon č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

ceho súhlasu na zmenu vlastného modelu na výpočet kapitálových požiadaviek. Počas roka bolo podaných viacero žiadostí o vyjadrenie súhlasného stanoviska k zmenám modelov na výpočet kapitálových požiadaviek, pre ktoré sa nevyžadovalo udelenie predchádzajúceho súhlasu, keďže vychádzali z podmienok ustanovených pri vydaní predchádzajúceho súhlasu na používanie vlastného modelu.

3.3 OBLASŤ POISŤOVNÍCTVA, DÔCHODKOVÉHO SPORENIA, FINANČNÉHO SPROSTREDKOVANIA A TRHU CENNÝCH PAPIEROV

POVOLOVACIA ČINNOSŤ A KONANIA PRED NBS

Oblasť poisťovníctva, dôchodkového sporenia a finančného sprostredkovania

V oblasti poisťovníctva a dôchodkového sporenia pôsobilo k 31. decembru 2011 na slovenskom poisťovním trhu 20 poisťovní, 6 dôchodkových správcofských spoločností a 5 doplnkových dôchodkových spoločností so sídlom na území Slovenskej republiky. V Registri finančných agentov a finančných poradcov, ktorý vedie NBS, bolo k 31. decembru 2011 zaregistrovaných 44 236 subjektov.

Rozhodnutia vydané v roku 2011 sa týkali hlavne zmien vyplývajúcich z činnosti dohliadaných subjektov, ako napr. udelenia predchádzajúcich súhlasov na voľbu osoby navrhovanej za člena predstavenstva a zmeny povolenia na vykonávanie činnosti. V roku 2011 bolo osem osôb zapísaných do zoznamu aktuárov. Z najdôležitejších vydaných rozhodnutí v oblasti poisťovníctva,

dôchodkového sporenia a finančného sprostredkovania možno spomenúť nasledovné rozhodnutia:

- NBS udelila spoločnosti Poštová banka, a.s. predchádzajúci súhlas na nadobudnutie podielu na základnom imaní a na hlasovacích právach v dôchodkovej správcofskej spoločnosti ČSOB d.s.s., a.s. vo výške 100 % v jednej operácii priamo, ktorá následne zmenila obchodné meno na Dôchodková správcofská spoločnosť Poštovej banky, d.s.s., a. s.
- NBS udelila spoločnosti AEGON, d.d.s., a.s. predchádzajúce súhlasy na zrušenie príspevkového a výplatného doplnkového dôchodkového fondu, a to „Príspevkového d.d.f., AEGON, d.d.s., a.s.“ a „Výplatného d.d.f., AEGON, d.d.f., a.s.“
- NBS udelila spoločnosti STABILITA, d.d.s., a.s. predchádzajúci súhlas na vytvorenie nového doplnkového dôchodkového fondu s názvom „Stabilita akciový príspevkový d.d.f., STABILITA, d.d.s., a.s.“

V roku 2011 bolo za oblasť poisťovníctva, dôchodkového sporenia a finančného sprostredkovania vedených 304 konaní o uložení sankcie, z toho v roku 2011 bolo začatých 301 konaní. V tomto sektore bolo v roku 2011 útvárom dohľadu nad finančným trhom (na I. stupni) vydaných 171 rozhodnutí, z toho bolo 147 rozhodnutí o uložení sankcie (týkajúcich sa odobratia povolenia, v rámci ktorých bolo aj 6 rozhodnutí o uložení pokuty), 21 rozhodnutí o zastavení konania a v troch prípadoch útvárom dohľadu nad finančným trhom sám rozhodol o podanom rozklade a následne konanie zastavil. Z daného počtu v roku 2011 nadobudlo právoplatnosť 164 prvostupňových rozhodnutí.

Tabuľka 10 Počet prvostupňových konaní za oblasť poisťovníctva, dôchodkového sporenia a finančného sprostredkovania (povoľovacie a sankčné konania spolu)

	Konania, ktoré prešli z roku 2010 do roku 2011	Konania začaté v roku 2011	Rozhodnutia vydané v roku 2011	Rozhodnutia, ktoré nadobudli právoplatnosť v roku 2011
Oblasť poisťovníctva	6	27	31	33
Oblasť dôchodkového sporenia	0	65	59	59
Oblasť finančného sprostredkovania	28	514	384	167
Spolu	34	606	474	259

Zdroj: NBS.

Tabuľka 10 poskytuje prehľad o počte prvostupňových konaní zahŕňajúc prehľad o povolovacích konaniach a sankčných konaniach spolu za oblasti poisťovníctva, dôchodkového sporenia a finančného sprostredkovania.

Oblasť trhu cenných papierov

V oblasti činnosti obchodníkov s cennými papiermi bolo v roku 2011 vydaných deväť rôznych rozhodnutí a prijatých 219 oznámení zahraničných obchodníkov s cennými papiermi.

V priebehu roka 2011 bolo schválených 42 prospektov cenného papiera podľa § 125 ods. 2 zákona o cenných papieroch a prijatých 81 oznámení o schválení prospektu cenného papiera, resp. dodatku k prospektu cenného papiera od orgánov dohľadu iných členských štátov EÚ. V priebehu roka 2011 boli schválené dva prospekty investície dvom vyhlasovateľom verejnej ponuky majetkových hodnôt a dva dodatky k prospektu investície podľa § 127 ods. 2 a ods. 4 zákona o cenných papieroch. Celkovo bolo posúdených 11 oznámení o verejnej ponuke majetkových hodnôt podľa § 129 zákona o cenných papieroch, z toho NBS zakázala zverejnenie siedmich oznámení o verejnej ponuke majetkových hodnôt.

V rámci povolovacej činnosti týkajúcej sa iných regulovaných subjektov trhu cenných papierov bolo v roku 2011 vedených:

- päť konaní pred NBS týkajúcich sa Burzy cenných papierov v Bratislave, a.s.
- štyri konania pred NBS, týkajúce sa činnosti Centrálného depozitára cenných papierov SR, a.s.
- jedno konanie pred NBS týkajúce sa Garančného fondu investícií.

V roku 2011 bolo v rámci povolovacej činnosti NBS, týkajúcej sa činnosti emitentov cenných papierov – akcií, ktoré sa obchodujú na regulovanom trhu Burzy cenných papierov v Bratislave, a.s., vydaných sedem rozhodnutí v konaniach o návrhoch ponúk na prevzatie. V roku 2011 nebol udelený žiaden súhlas na uplatnenie práva výkupu.

V roku 2011 pôsobilo na slovenskom trhu osem správcovských spoločností, ktoré vytvorili tri nové otvorené podielové fondy a jeden verejný špeciálny podielový fond cenných papierov. Jednej správcovskej spoločnosti bolo udelené povolenie na spravovanie špeciálneho podielového fondu profesionálnych investorov, pričom dve správcovské spoločnosti požiadali o vrátenie povolenia na vytvorenie podielového fondu. Zároveň bola prevedená správa piatich otvorených podielových fondov správcovskej spoločnosti Allianz Asset Management, správ. spol., a.s. pod správu správcovskej spoločnosti IAD Investments správ. spol., a.s. a následne vydaný predchádzajúci súhlas na zlúčenie správcovskej spoločnosti Allianz Asset Management, správ. spol., a.s. so správcovskou spoločnosťou IAD Investments správ. spol., a.s. K ich zlúčeniu došlo 30. decembra 2011.

NBS, ako príslušný orgán na vykonávanie oprávnení vo vzťahu k ratingovým agentúram podľa § 132o ods. 1 zákona o cenných papieroch, konala vo veci žiadosti o registráciu jednej spoločnosti, ktorá podala žiadosť do 7. septembra 2010. V priebehu roka 2011 nebolo toto konanie o registrácii ukončené vydaním právoplatného rozhodnutia.

V roku 2011 bolo v oblasti trhu cenných papierov vedených deväť sankčných konaní, z toho

Tabuľka 11 Počet prvostupňových konaní za oblasť trhu cenných papierov, oblasť kolektívneho investovania a ratingové agentúry (povolovacie a sankčné konania spolu)

	Konania, ktoré prešli z roku 2010 do roku 2011	Konania začaté v roku 2011	Rozhodnutia vydané v roku 2011	Rozhodnutia, ktoré nadobudli právoplatnosť v roku 2011
Oblasť trhu cenných papierov	11	87	89	85
Oblasť kolektívneho investovania	2	79	81	81
Ratingové agentúry	1	0	1	0
Spolu	14	166	171	166

Zdroj: NBS.

v roku 2011 bolo začaté jedno sankčné konanie. V tomto sektore bolo útvaram dohľadu nad finančným trhom (na I. stupni) vydaných osem rozhodnutí o uložení sankcie (v jednom prípade išlo o odobratie povolenia).

Tabuľka 11 poskytuje prehľad o počte prvostupňových konaní zahŕňajúc prehľad o povoľovacích konaniach a sankčných konaniach spolu za oblasť trhu cenných papierov, oblasť kolektívneho investovania a ratingové agentúry.

VÝKON DOHĽADU

Dohľady na mieste v roku 2011 boli zamerané na spoločnosti, v ktorých ešte nebol dohľad na mieste vykonaný, ako aj na spoločnosti s významným postavením v sektore.

Prehľad vykonaných dohľadov na mieste v oblastiach poisťovníctva, dôchodkového sporenia, finančného sprostredkovania a trhu cenných papierov je uvedený v tabuľke 12.

Cieľom dohľadu na diaľku je monitorovať a vyhodnocovať finančnú situáciu a rizikový profil dohliadaných subjektov na základe pravidelne predkladaných informácií, informácií získaných pri dohľade na mieste a verejne dostupných informácií. Hlavným zdrojom pre získavanie týchto informácií sú výkazy zasielané do NBS prostredníctvom informačného systému STATUS DFT, polročné správy o hospodárení a povinne zverejňované informácie na internetových stránkach spoločností. Ich následná analýza poskytuje podklady pre výstupy dohľadu na diaľku na štvrtročnej báze.

V oblasti poisťovníctva boli dohľadom na diaľku preverované pravidelné výkazy a hlásenia poisťovní a Slovenskej kancelárie poisťovateľov za koniec roka 2010 (auditované) a za všetky štvrté roky roka 2011 (priebežné), ako aj výkazy zasielané ad-hoc. V roku 2011 boli NBS predložené aj údaje o činnosti pobočiek poisťovní z iných členských štátov na území SR. Analýza pravidelných štvrtročných finančných výkazov poisťovní je vykonávaná v systéme FINAN a jeho grafickej nadstavbe. Dohľady na mieste boli zamerané najmä na dodržiavanie ustanovení zákona o poisťovníctve²³, osobitných zákonov v rozsahu z nich vyplývajúceho, všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných na ich vykonanie a dodržiavanie podmienok určených v povolení vydanom podľa zákona o poisťovníctve. Počas roka 2011 boli v poisťovniach vykonané tri komplexné a dva tematické a zároveň dosledovacie dohľady na mieste, ako aj štyri dosledovacie dohľady na mieste.

V oblasti starobného dôchodkového sporenia bolo v roku 2011 predmetom dohľadu na diaľku šesť dôchodkových správcovských spoločností, ktoré spolu spravujú 18 dôchodkových fondov a štyri bankové subjekty vykonávajúce depozitársku činnosť v zmysle zákona o starobnom dôchodkovom sporení. V oblasti starobného dôchodkového sporenia bol v roku 2011 začatý aj ukončený komplexný dohľad na mieste v jednej dôchodkovej správcovskej spoločnosti. **V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia** bolo v roku 2011 predmetom dohľadu na diaľku päť doplnkových dôchodkových spoločností, ktoré spolu spravujú 15 doplnkových dôchodkových

Tabuľka 12 Počet vykonaných dohľadov na mieste v oblastiach poisťovníctva, dôchodkového sporenia, finančného sprostredkovania a trhu cenných papierov v roku 2011

	Komplexný dohľad	Tematický dohľad	Dosledovací dohľad	Dohľady spolu
Dôchodkové správcovské spoločnosti a doplnkové dôchodkové spoločnosti	2	0	0	2
Poisťovne	3	2	6 ¹⁾	11
Samostatní finanční agenti	5	1	-	6
Obchodníci s cennými papiermi s povolením podľa zákona o cenných papieroch	5	0	0	5
Tuzemské správcovské spoločnosti	3	0	1	4
Spolu	18	3	7¹⁾	28

Zdroj: NBS.

1) Dva dosledovacie dohľady boli zároveň aj tematickými dohľadmi na mieste.

23 Zákon č. 8/2008 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

fondov a štyri bankové subjekty vykonávajúce depozitársku činnosť v zmysle zákona o doplnkovom dôchodkovom sporení²⁴. V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia bol vykonaný v priebehu druhého polroka roka 2011 komplexný dohľad na mieste v jednej doplnkovej dôchodkovej spoločnosti.

Dohľad na diaľku v **oblasti finančného sprostredkovania a finančného poradenstva** bol v roku 2011 prednostne zameraný na preverenie dodržiavania povinností dohliadaných subjektov zaslať informáciu o zosúladení svojej činnosti podľa príslušných ustanovení zákona o finančnom sprostredkovaní a finančnom poradenstve. Povinné subjekty mali povinnosť preukázať NBS zosúladenie svojich činností s týmto zákonom, ako aj činností ich podriadených zložiek prostredníctvom vyhlásenia cez internetovú aplikáciu. V roku 2011 boli u dohliadaných subjektov (samostatní finanční agenti) vykonané štyri komplexné, jeden tematický a jeden dosledovací dohľad na mieste, pričom jeden dohľad na mieste nebol k 31. decembru 2011 ešte formálne ukončený.

V **oblasti trhu cenných papierov – u obchodníkov s cennými papiermi (nebankové subjekty)** bolo predmetom dohľadu na diaľku 16 tuzemských a 7 zahraničných obchodníkov s cennými papiermi vykonávajúcimi činnosť v zmysle zákona o cenných papieroch. V roku 2011 boli začaté aj štyri komplexné dohľady na mieste u obchodníkov s cennými papiermi, pričom dva dohľady boli aj ukončené a ukončený bol aj jeden dohľad na mieste, ktorý bol začatý v roku 2010.

V **oblasti trhu cenných papierov – v kolektívnom investovaní** bolo v roku 2011 predmetom dohľadu na diaľku osem tuzemských správcovských spoločností, ktoré spolu spravujú 80 podielových fondov a päť bankových subjektov vykonávajúcich depozitársku činnosť podľa zákona o kolektívnom investovaní. V roku 2011 boli začaté tri komplexné dohľady na mieste v správcovských spoločnostiach. V jednej správcovskej spoločnosti bol ukončený dosledovací dohľad na mieste, ktorý bol začatý v roku 2010.

NBS v roku 2011 vykonávala v **oblasti trhu cenných papierov – u emitentov cenných papierov a vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt** dohľad na diaľku nad plnením informač-

ných povinností emitentov, ktorých cenné papiere boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu Burzy cenných papierov v Bratislave, a.s., a súčasne aj nad plnením informačnej povinnosti vyhlasovateľov verejnej ponuky majetkových hodnôt. K 31. decembru 2011 bolo evidovaných 92 emitentov, ktorých cenné papiere boli prijaté na obchodovanie na regulovanom trhu a mali v zmysle zákona o burze cenných papierov²⁵ informačnú povinnosť voči NBS. NBS v roku 2011 kontrolovala ročné správy, polročné správy, predbežné vyhlásenia a priebežné informačné povinnosti. NBS vykonávala dohľad na diaľku aj nad emitentmi dlhopisov, a to najmä kontrolou plnenia povinnosti zverejniť emisné podmienky dlhopisov.

3.4 OCHRANA SPOTREBITEĽA

Oddelenie ochrany finančných spotrebiteľov, ako súčasť útvaru dohľadu nad finančným trhom, sa zaoberá podaniami klientov finančných inštitúcií, nad ktorými NBS vykonáva dohľad.

V roku 2011 bolo na útvár dohľadu nad finančným trhom doručených 669 podaní, ktorých obsahom je nespokojnosť fyzických aj právnických osôb s postupom poskytovateľov finančných služieb. Najčastejším podaním v oblasti bankovníctva (189 podaní) bola zmena výšky odplaty za poskytované služby. V oblasti poisťovníctva (v ktorej bol doručený najvyšší počet podaní – 377) dominovali ako najčastejšie riešené otázky plnenia z povinného zmluvného poistenia pri poškodení čelných skiel motorových vozidiel. V oblasti trhu cenných papierov (25 podaní) sa prevažná časť podaní týkala odplaty za rušenie účtov majiteľov cenných papierov. V oblasti doplnkového dôchodkového sporenia (14 podaní) podania najčastejšie namietali výšku odstupného. Spôsob, rozsah a kvalita poskytovania informácií bola najviac pertraktovanou tematikou v oblasti finančného sprostredkovania (28 podaní). Podania klientov dohliadaných subjektov sú vo všeobecnosti zdrojom informácií o spôsobe vykonávania činnosti týchto subjektov, ktorý NBS využíva pri výkone dohľadu na mieste v konkrétnych spoločnostiach.

Oddelenie ochrany finančných spotrebiteľov v roku 2011 v rámci svojej činnosti iniciovalo viaceré legislatívne zmeny, napr. novelizáciu § 11

²⁴ Zákon č. 650/2004 Z. z. o doplnkovom dôchodkovom sporení a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

²⁵ Zákon č. 429/2002 o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov.

ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch a novelizáciu § 93a ods. 7 zákona o bankách. Taktiež iniciovalo vydanie metodického odporúčania bankám poskytujúcim hypotekárne úvery²⁶ v záujme jednotného postupu pri posudzovaní výšky príjmov mladých žiadateľov o hypotekárny úver so štátnym príspevkom, ktoré vydalo Ministerstvo financií SR. NBS identifikovala nedosta-

tok v súvislosti s určením subjektu povoľujúceho výnimky z reštrikčných opatrení Európskej únie voči Iránu. Tento nedostatok bol aj vďaka aktivite NBS odstránený. Jedným z ďalších prínosov činnosti oddelenia je aj vyriešenie kompetenčného konfliktu medzi NBS a Slovenskou obchodnou inšpekciou v oblasti výkonu dozoru pri poskytovaní spotrebiteľských úverov.

26 Metodické odporúčanie hypotekárnym bankám v záujme zabezpečenia jednotného postupu pri posudzovaní výšky príjmov mladých žiadateľov o hypotekárny úver so štátnym príspevkom pre mladých.